

BERLINI GYORS – A HÉT FŐ HÍREI HÉTFŐN

2022. július 11.

1. Németország egyik legfontosabb energiaipari vállalata, az Uniper állami stabilizációs intézkedéseket kérvényez

Az utóbbi időben a gázárak meredek emelkedése és az Oroszországból érkező gázszállítások csökkenése miatt az Uniperre nagy nyomás nehezedett. Ennek egyik oka, hogy a vállalat múlt hét péntekig, amikor is a Bundestag elfogadta az energiabiztonsági törvény módosítását, nem tudta áthárítani a gázvásárlás többletköltségeit ügyfeleire, ami jelentős pénzügyi teherrel járt a konzern számára. Emiatt a gyengélkedő Uniper energiaipari csoport stabilizációs támogatást kért a német kormánytól. A javaslat célja a költségek méltányos elosztása, a KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau) állami fejlesztési bank által nyújtott hitelkeret növelése, valamint a szövetségi kormány esetleges részesedés vásárlása a vállalatban. Az intézkedéscsomag elsősorban a jelenleg felmerülő veszteségek megszüntetését és az Uniper likviditási szükségleteinek fedezését szolgálja.

Ezek fényében az Uniper is azt javasolta, hogy az áremelkedéseket azonnal továbbadhassa az ügyfeleinek. Erre a július 8-án a Bundestag és a Bundesrat (Szövetségi Tanács) által elfogadott törvénymódosítás most már lehetőséget teremt. Ennek értelmében létrehozható egy olyan elosztási rendszer, amelyben az energiaszolgáltatók az ugrásszerű gáz áremelkedéseket egyenletesebben tudják áthárítani a fogyasztókra. A hatályos energiabiztonsági törvény alapvetően lehetővé teszi a közműszolgáltatók számára az ár-kiigazítási jogot, ehhez azonban a Szövetségi Hálózati Ügynökségnek hivatalosan meg kell állapítania a Németországba irányuló teljes gázimport mennyiségének „jelentős csökkentését”, ami még nem történt meg. A mechanizmus aktiválása esetén a szállítók rövid időn belül átháríthatnák a jelenlegi többletköltségeiket a fogyasztókra, ennek azonban a kliensekre nézve nagyon eltérő következményei lehetnek attól függően, hogy melyik szolgáltatótól kapják a gázt. A mostani törvénymódosítással viszont egy szélesebb körű elosztás is lehetséges, valamint az állam előfinanszírozhatná a gázimportőrök pénzügyi kompenzációját is – mondják az energiaipar szakértői. Mindazonáltal a szövetségi kormány – amennyiben lehetséges – még nem akar élni a törvénymódosítás adta lehetőséggel.

A német energiaellátásban központi szerepet betöltő Uniper egyrészt az orosz gázkonzern, a Gazprom legnagyobb külföldi ügyfele, másrészt Németország egyik legnagyobb villamosenergia termelője, valamint számos közmű ellátója. Ezenfelül a vállalat gáztároló kapacitásai fontos szerepet játszanak az ország téli energiaellátásának biztosításában is. Az Uniper mellett azonban az energiaágazat más vállalatai is bejelentkezhetnek az elérhetővé vált támogatásokra. A Handelsblatt gazdasági újság például arról számolt be, hogy a szövetségi kormány akár kétmilliárd eurós garanciát is nyújthat a Verbundnetz Gas (VNG)

gázkereskedőnek, ha az az orosz gázszállítások elmaradása miatt szorult helyzetbe kerülne. A KfW fejlesztési banktól már igényelt hitellel együtt a lehetséges támogatás teljes összege így elérné a hárommilliárd eurót is.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

2. Tartózkodási jogot érintő törvénymódosítást kezdeményez a német kormány

A szövetségi kormány több tízezer, évek óta tartózkodási engedély nélkül Németországban élő külföldinek szeretne hosszú távú tartózkodási perspektívát kínálni a benyújtott törvénytervezettel, ami a koalíciós szerződésben foglalt migrációs reform első csomagja, és amit a kabinet a múlt héten fogadott el. A tervezett szabályozás azokra a „jól integrált” külföldi személyekre vonatkozik, akik 2022. január 1-jével legalább öt éve élnek Németországban, és akik a szabad, demokratikus állam berendezkedést magukénak vallják. Mielőtt azonban a módosított tartózkodási jog életbe lép, a Szövetségi Parlamentnek jóvá kell hagynia azt.

A tervezet alapvetően azoknak a megtűrt személyeknek (gedultete Personen) könnyíti meg a tartózkodási jog megszerzését, akiknek menekültkérelmét korábban már elutasították, azonban továbbra is Németországban maradhattak, mert kitoloncolásukat nem hajtották végre. Az új szabályozás értelmében ezek a személyek egy évig egy úgynevezett feltételes-tartózkodási jogot (Chancen-Aufenthaltsrecht) kapnak, ami a hivatalos tartózkodási jog előszobájaként értelmezhető. A törvénytervezet szerint az érintetteknek ez idő alatt bizonyítaniuk kell, hogy képesek eltartani magukat, megfelelően beszélnek a német nyelvet, valamint a személyazonosságukat is igazolniuk kell. *„(...) ez a híd egy jobb élethez Németországban, a tartózkodási joggal szembeni bizalmatlanság helyett a több emberséghez”* – mondta Reem Alabali-Radovan (SPD), a kormány integrációért felelős biztosa.

A tervezet egy másik passzusa a menedékkérők számára egyszerűsített hozzáférést biztosít az integrációs és szakmai nyelvtanfolyamokhoz. Azok a menekültek, akik orvosi képzést végeztek, de szakképesítésüket Németországban még nem ismerték el, egyszerűbben – például a menekültügyi központokban – nyújthatnak orvosi ellátást más menedékkérőknek. A törvénytervezet egy másik része a kitoloncolásokkal foglalkozik. *„A bűncselekményt elkövetők és veszélyes személyek jogszerű tartózkodásának következetes megszüntetése tekintetében a javasolt módosítások a kitoloncolásukra vonatkozó szabályozás hatékonyságának növeléséről rendelkeznek”* – áll a dokumentumban. A javaslat a kitoloncolásig tartó őrizet meghosszabbításáról is rendelkezik: a jövőben a külföldiek akár az eredeti három hónap helyett hat hónapig is őrizetben tarthatók kiutasításukig, amennyiben ez indokolt.

A törvénymódosítás több mint 100.000 embert érinthet, statisztikák szerint tavaly év végén 136.605 megtűrt személy élt több mint öt éve Németországban. *„Ezeknek az embereknek, akik a hosszú tartózkodási idő alatt Németországban teremtették meg életkörülményeiket, tartózkodási jogi perspektívát kell kínálni, és esélyt kell nekik adni arra, hogy elérjék a legális tartózkodáshoz szükséges feltételeket”* – áll a közleményben.

A tervezett törvényt több NGO is elégtelennek minősítette, kifogásolva, hogy az nem törődik a kiskorú megtűrt személyekkel, valamint fenntartja a menekültekre vonatkozó munkavállalói

és képzési tilalmakat. Ehhez hasonlóan, bár más okból az Unió-pártok is élesen kritizálják a jelzőlámpa-koalíció pártjait (SPD-Zöldek-FDP). „Ezzel a törvényjavaslattal a jelzőlámpa-koalíció további ösztönzőket teremt a Németországba történő illegális bevándorlásra” – mondta Andrea Lindholz, a CDU/CSU Bundestag-frakció egyik elnökhelyettese, majd hozzátette: „a származási országokban élő emberek gyakran nem is tudnak a határnap-rendeletéről (2022. január 1. – a szerk.), csak azt hallják, hogy rokonuk vagy ismerősük tartósan Németországban tartózkodik.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

3. Tovább csúszik új német digitális stratégia elfogadása

Nem sikerült befejezni a munkát az idei év első felére ígért új német digitális stratégián, amelynek elfogadására így nem kerülhet sor a Bundestag nyári ülésszünete előtt. A jelen állás szerint 2022 augusztusában bemutatásra kerülő dokumentumot már eddig is sok kritikával illették a szakértők.

Előzetes betekintések alapján a stratégia sok kérdésre nem nyújt kielégítő választ, így nem világos, hogy milyen intézkedéseket kell végrehajtani és mikor – állítják az illetékes szakemberek. Általános ágazati vélekedés szerint a stratégia egyszerűen „túl vékony” jelen formájában és elmarad az előzetes várakozásoktól.

A stratégia kidolgozása elsősorban a Volker Wissing (FDP) vezette Közlekedési és Digitális Ügyekért Felelős Minisztérium feladata lenne, ugyanakkor a konkrét digitalizációval kapcsolatos kérdések több minisztérium között oszlanak meg. Éppen ezért a kormány egy olyan egységesítő eszközként kíván tekinteni a digitális stratégiára, amelynek segítségével a különböző minisztériumok és hivatalok összehangolhatják céljaikat.

A dokumentum három fő kérdésre kívánja helyezni a hangsúlyt: Ezek az adat- és gigabites hálózatok biztosítása, a biztonságos e-azonosítók bevezetése, valamint egységes szabványok és keretrendszerek az interoperabilitás és a skálázhatóság elősegítése érdekében. A tervek szerint ez a három tematikus egység lenne az alapja a későbbiekben megvalósított egyes konkrét projekteknek. Utóbbiak között prioritást élvez az adminisztrációs lépések gyors és egyszerű online elvégzése, valamint a lehetővé tétele annak, hogy az állampolgárok széleskörűen és biztonságosan azonosíthassák magukat digitálisan is. Szintén cél, hogy Németországban 2030-ra mindenki hozzáférést nyerjen a gigabites hálózatokhoz – mindez már szerepel az EU digitális évtizedének célkitűzései között is.

Mindazonáltal nem világos, hogy mikor vezetik be Németországban a régóta tervezett elektromos személyi igazolványt, illetve, hogy milyen prioritásokat határoznak meg egyes célok között. Ugyancsak kérdés, hogy a stratégia céljainak megvalósítására mekkora költségvetést kíván elkülöníteni a kormány. A végleges stratégiát a tervek szerint a kabinet augusztus 31-i ülésén mutatják be.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

4. Viták az új német diszkriminációellenes biztos személyéről

A Bundestag csütörtöki döntése alapján a következő négy évben Ferda Ataman vezeti majd a

német Diszkriminációellenes Hivatalt (ADS). Kinevezése heves közéleti vitát váltott ki, mivel Ataman személyének megítélése erősen megosztja a német közvéleményt. A Lisa Paus (Zöldek) családügyi miniszter által a hivatalra jelölt, korábban politikai beszédíróként majd újságíróként dolgozó, török felmenőkkel rendelkező Ataman jelölése nem csak a Bundestag képviselőket, hanem a német közéletet is megosztotta – végül a megválasztásához szükséges többség is csak nehezen állt össze (736 képviselőből 376 szavazott jelölése mellett).

Kritikusai szemében Ataman egy baloldali aktivista, aki korábban többször is bagatellizálta a radikális iszlám jelentette veszélyt. Az elmúlt években Ataman több kijelentése is nagy vihart kivart. Például 2020 januárjában a Der Spiegel hetilap szerzőjeként az újságíró a bevándorló közösségek által olykor a fehér németek leírására használt „krumpli” kifejezés negatív jelentés tartalma ellen érvelt. Az ellene felhozott további érvek között szerepelt az egyes közéleti személyek elleni nyilvános lejárató kampányok (cancel culture) támogatása, valamint a németországi törökök tudatos előtérbe helyezése az emigráns közösségek között.

Ataman kinevezését hevesen kritizálták az ellenzéki CDU/CSU frakció politikusai, ugyanakkor a koalícióban helyet foglaló FDP politikusai is nyíltan bírálták a kormány döntését. Linda Teuteberg (FDP) többek között felhívta a figyelmet, hogy kinevezése óta az újságíró számos – korábban közösségi platformokon tett – megosztó kijelentését törölte, ezzel kívánva elhárítani a múltjával kapcsolatos kínos kérdéseket.

A 2006-ban a Szövetségi Családügyi Minisztériumon belüli független hivatalként létrehozott ADS elsődleges feladata, hogy tanácsadást biztosítson azoknak, akik diszkriminációt tapasztaltak vagy annak tanúi voltak, emellett kutatásokat végez, és jelentéseket nyújt be a Bundestagnak. Ataman hivatalos kinevezésével a kormány minden bizonnyal növelni kívánja a korábban csak szimbolikus szerepet ellátó hivatal jelentőségét – vélik a megkérdozett szakértők.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

5. Kanadától kéri az Oroszország elleni szankciók enyhítését Németország

A Bloomberg információi szerint Robert Habeck német gazdasági miniszter és alkancellár július 7-én, pénteken arra kérte a kanadai kormányt, hogy vegyenek ki az Oroszország ellen irányuló szankciók köréből, egy az Északi Áramlat-1 vezeték karbantartásához szükséges turbinát. A Siemens által Kanadában gyártott turbinát ugyanis Montrealba küldték javításra, de a Justin Trudeau miniszterelnök kormánya által múlt hónapban bejelentett, az orosz olaj- és gázipar elleni szankciók miatt ott ragadt. Habeck azt a javaslatot tette, hogy a megjavított turbinát Németországba szállítsák vissza. A miniszter szerint a turbinát július 11-ig mindenképpen vissza kellene juttatni Oroszország számára, mivel ekkor kezdődik az Északi Áramlat-1 szokásos éves karbantartása, és félő, hogy a turbina hiányában Vlagyimir Putyin orosz elnök újabb hivatkozási alapot talál, hogy miért ne indítsa újra a gázszállítást. A vezeték karbantartása július 11-től mintegy 10 napon keresztül, július 21-ig tart majd. Az átáramló gáz mennyiségét a Gazprom már júniusban 60%-kal csökkentette a turbinaprobléma miatt. Ez akadályozza Németország azon erőfeszítéseit, hogy elegendő készletet halmozzon fel tárolóiban a téli hónapokra. Oroszország továbbra is kitart amellett, hogy a kötelező karbantartási munkálatokat a bevezetett szankciók ellenére is folytatják. Német kormányzati

körökből származó információk szerint a turbinát nem közvetlenül a Gazpromnak, hanem először a Német Szövetségi Köztársaságnak szállítanák. Időközben a kanadai kormány is reagált a kérésre, és kilátásba helyezték a turbina minél előbbi Németországba való szállítását, az európai energiaellátás biztosíttósága érdekében.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#).

6. Ukrajna visszahívja az éles kijelentéseiről ismert berlini nagykövetét

Ukrajna az ősszel visszahívja az éles kijelentéseiről ismert berlini nagykövetét, Andrij Melnyket, aki a jövőben – hét év németországi tartózkodás után – miniszterhelyettesként folytatja pályafutását a kijevi külügyminisztériumban.

A február 24-én kitört háború elején úgy tűnt, hogy Andrij Melnyk Ukrajna berlini nagykövete a hazája egyik nagy szerencséje: ékesszóló, azonban éles nyelvű és jó kapcsolatokkal rendelkezik. Melnyk nagy mediális figyelmet kapott, interjúkkal, tweetekkel, talkshow-szereplésekkel küzdött Ukrajnáért. Tekintélyét elsősorban a közönség szeretetéből nyerte, amely újra és újra szolidaritást vállalt Ukrajnával. Ez alapvetően egy szokatlan és egyben kockázatos stratégia a diplomaták számára, akik általában a háttérben dolgoznak. Azonban az első hetekben a nagykövet sikert ért el: nagy volt a szolidaritás Ukrajnával, sokan csodálták ezt az országot és népét. Mindazonáltal az idő múlásával a nagykövet egyre jobban polarizált, egyre élesebb kijelentéseket engedett meg magának, valamint folyamatosan megszegte azokat a szabályokat, amelyeket a berlini politikusok és diplomaták általában betartanak: bizalmas beszélgetésekből idézett, magas rangú politikusokat gyalázott. Egy dandártábornokot és egykori Merkel-tanácsadót „szánalmas lúzernek”, a fegyverszállításokat megkérdőjelező filozófusokat és írókat pedig „ál-intellektuális csődtömegeknek” nevezte, illetve Olaf Scholz (SPD) kancellárt is becsmérelte („beleidigte Leberwurst”), mert az Frank-Walter Steinmeier szövetségi elnök ukrán részről történő visszautasítása miatt nem utazott országába.

A legutóbbi nagy vihart az váltotta ki, hogy Melnyk relativizálta Sztepan Bandera, ukrán nacionalista vezető szerepét és vitatta, hogy Bandera zsidók és lengyelek tömeggyilkosa lett volna. A nagykövet kijelentése mind Németországban, mind Lengyelországban nagy port kavart, és elégedetlenséget váltott ki, majd az ukrán külügyminisztérium is elhatárolódott a saját nagykövetétől.

Német nyelvű összefoglalóért kattintson [ide](#) és [ide](#).

7. Az MCC és a Magyar-Német Intézet hírei

Közelgő rendezvények

Az MCC idén is megrendezi egyedülálló tehetséggondozó fesztiválját, az **MCC Fesztet**, amelyet 2022. július 28-30. között tartanak majd Esztergomban. A Fesztivál keretében Intézetünk **július 30-án 17 órától angol nyelvű pódiumbeszélgetést szervez**, amelyen Németországból érkezett szakértőink osztják meg a közönséggel milyen politikai, társadalmi és gazdasági kihívásokkal szembesül Németország 2022-ben. Meghívott szakértőink **Roland Tichy** a Tichys Einblick politikai magazin kiadója, **Dr. Saskia Ludwig** a Brandenburgi Tartományi Parlament tagja, valamint **Dr. Peter Hefele** a Wilfried Martens Centre for

European Studies politikai igazgatója.

További információért látogasson el [honlapunkra](#).

2022-ben augusztus 13. és 17. között első alkalommal szervezi meg közös nyári egyetemét a Magyar-Német Intézet, a Konrad-Adenauer-Stiftung, valamint a Magyar-Német Baráti Társaság a Német Szövetségi Köztársaságban. Az **ötnapos nyári egyetem** alatt német nyelvű szakmai előadások, workshopok, kirándulások és szabadidős programok várják a magyar és német résztvevőket. Jelentkezési határidő: június 10.

További információkért látogasson el a [honlapunkra](#).

Cikk- és interjúajánló:

List und Geschick címmel jelent meg Intézetünk igazgatója, BAUER Bence cikke német nyelven a Die Tagespost oldalán.

A cikk elolvasásához kattintson a [Die Tagespost oldalára](#).

Der Freiheitsdrag der Ungarn címmel jelent meg Intézetünk igazgatója, BAUER Bence cikke német nyelven a Budapester Zeitungban július 7-én, csütörtökön.

A cikk elolvasásához kattintson a [Budapester Zeitung oldalára](#).

Baj van: egész Európát fenyegeti az energia-ellátási válság, amelyről FONAY Tamás és DOBROWIECKI Péter írtak a múlt heti Berlieni gyorsban. A vasárnap.hu átvette a cikket.

A cikk elolvasásához kattintson a [vasárnap.hu oldalára](#).

Németországban 14 év felett megváltoztatható a születési nem. Bemutatták az új önrendelkezési törvénytervezetet, amiről kollégáink, FONAY Tamás és DOBROWIECKI Péter írtak a múlt heti Berlieni gyorsban. A vasárnap.hu átvette a cikket.

A cikk elolvasásához kattintson a [vasárnap.hu oldalára](#).

Ezért nyitnak a németek a transzszexuális labdarúgók felé. Munkatársunk, Dobrowiecki Péter június 30-án adott interjút a vasárnap.hu-nak.

A cikk elolvasásához kattintson a [vasárnap.hu oldalára](#).

Impresszum: Magyar Német Intézet az Európai Együttműködésért - Mathias Corvinus Collegium

Igazgató: Dr. Bauer Bence LL.M.

Felelős munkatársak: Fonay Tamás Álmos B.A., Dobrowiecki Péter M.A.

Székhely: 1113 Budapest, Tas vezér utca 3-7.

Postacím: 1518 Budapest, Pf. 155

Web: www.magyarnemetintezet.hu

E-mail: mni@mcc.hu